

Με αφορμή την επέτειο της ανακήρυξης της λεγόμενης «ΤΔΒΚ»

Η επέτειος της ανακήρυξης της «ΤΔΒΚ» , θα έπρεπε να είναι μια μέρα προβληματισμού για τις στρατηγικές που θα πρέπει να ακολουθήσουμε, για να διατηρηθεί η ενότητα του χώρου στον οποίο διεκδικεί δικαιοδοσία η Κυπριακή Δημοκρατία. Και αυτός ο προβληματισμός θα μπορούσε να υπάρξει, ακριβώς γιατί όλες οι πολιτικές παρατάξεις της ελληνοκυπριακής κοινότητας συμφωνούν στην καταδίκη της «ΤΔΒΚ». Όμως συχνά αυτή η θλιβερή επέτειος γίνεται ευκαιρία για στενοκέφαλη επιδειξιμανία παρά για σοβαρό προβληματισμό. Την προηγούμενη δεκαετία λ.χ. είχαμε τα επαναλαμβανόμενα επεισόδια στην πράσινη γραμμή τα οποία έκφραζαν, υποτίθεται, την «νεανική αγωνιστικότητα» και τα οποία στην ουσία ήταν μια πανηγυρική μέρα των πρόσφατα «απελευθερωμένων» ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι είχαν μετατρέψει τον πετροπόλεμο σε θέαμα για άμεση αναμετάδοση. Και αυτή η εκμετάλλευση των μαθητικών και φοιτητικών κινητοποιήσεων συνοδευόταν και από μια υπερφίαλη προβολή των συμβόλων του ελληνικού κράτους – λες και οι εκδηλώσεις γίνονταν ειδικά για να επιβεβαιώσουμε και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό: ότι στην Κύπρο «υπάρχουν δυο λαοί, δυο έθνη, τα οποία βρίσκονται σε σύγκρουση», όπως ακριβώς διατείνεται ~~στη~~ ο κ. Ντενκτας. Και τελικά οδηγηθήκαμε στην τραγωδία της Δερύνειας.

Η φετινή επέτειος θα είναι η πρώτη που θα γίνει κάτω από την προσβλητική –και δυστυχώς ελάχιστοι πρόσεξαν αυτήν την διάσταση- παραίνεση του κ. Πόος: «Δεν είστε αποικία της Ελλάδας». Η συζήτηση για τα σύμβολα που εκφράζουν την ανεξάρτητη οντότητα της χώρας μας, είναι βέβαια παλιά αλλά όπως δείχνει η παρατήρηση του κ. Πόος, καθώς και το έμμεσο σχόλιο του κ.Φερχοϊγκεν για τον εθνικό ύμνο, τα θέματα θα ξανατεθούν. Και τώρα θα τεθούν από την ΕΕ . Η αντίδραση των γνωστών εθνικιστικών κύκλων, πήρε αυτή τη φορά την μορφή της αμφισβήτησης της σοβαρότητας του θέματος. Έτσι μερικοί προσπάθησαν να υποβαθμίσουν τα σχόλια, ενώ άλλοι, κατά την συνηθισμένη τακτική αυτών που τα βάζουν με το δάκτυλο που δείχνει το φεγγάρι αντί να δουν το φεγγάρι το ίδιο, άρχισαν να κατηγορούν όσους Κύπριους θέτουν το ζήτημα...Και έτσι η ελληνική σημαία και ο ελληνικός εθνικός ύμνος έγιναν και πάλιν

ποδοσφαιρικά σύμβολα για να συσπειρώνουν οπαδούς και ψηφοφόρους – αγνοώντας και την ουσία των σχολίων και την ευρύτερη εικόνα που αποκαλύπτουν.

Το θέμα της σημαίας και του ύμνου θα επανέλθει, ακριβώς γιατί δεν είναι μόνο η ΕΕ που το θέτει, αλλά τίθεται από την ίδια την ουσία του προβλήματος μας. Και η θλιβερή επέτειος της «ΤΑΒΚ» είναι εκφραστική των δυναμικών που αναπτύχθηκαν και θα αναπτυχθούν. Οι περισσότεροι κοινωνικοί επιστήμονες που ασχολήθηκαν με το κυπριακό, παρατηρούν ότι ο τούρκικος και ο ελληνικός εθνικισμός στην Κύπρο έχουν μια συμβιωτική αλληλεπίδραση – μια σχέση που την έκφρασε ανάγλυφα η 15η και η 20η Ιουλίου. Η άνοδος του ελληνοκυπριακού εθνικισμού και η υπερφίαλη χρήση των συμβόλων του ελληνικού κράτους σε μια χώρα με δυο κοινότητες τις οποίες έχουν χωρίσει ακριβώς οι εθνικιστικές διαμάχες, δεν βοηθά σε τίποτε – ούτε την Κύπρο σαν σύνολο ούτε τους Ελληνοκύπριους σαν κοινότητα. Όχι μόνο δεν πτοούνται οι Τουρκοκύπριοι εθνικιστές (αν δηλαδή μερικοί έχουν αυτήν την αυταπάτη) αλλά αντίθετα εκμεταλλεύονται τα σύμβολα του ελληνοκυπριακού εθνικισμού τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Στο μεν εσωτερικό η προκλητική προβολή των συμβόλων του ελληνικού κράτους χρησιμοποιείται σαν απόδειξη για τους κινδύνους που δήθεν διατρέχουν ακόμα οι Τουρκοκύπριοι σε μια προσπάθεια να περιθωριοποιηθούν οι φωνές για επαναπροσέγγιση. Στο δε εξωτερικό τα ελληνικά κρατικά σύμβολα χρησιμοποιούνται για να τονίζεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ένα κράτος/δοίκηση των Ελληνοκυπρίων και όχι μια πολιτεία που εκπροσωπεί όλους τους Κύπριους.

Αλλά και στο εσωτερικό δεν κερδίζουμε τίποτε, πέρα από μια εσωτερική επιβεβαίωση του φανατισμού των εθνικιστών που δεν εννοούν να καταλάβουν ότι τα σύμβολα του ελληνικού κράτους δεν είναι διαχρονικά και δεν εκπροσωπούν την «τρισεπίαιτη ιστορία» που διατείνονται ότι εκφράζουν. Είναι απλά κατασκευές μιας συγκεκριμένης εποχής, του 19^{ου} αιώνα. Και είναι βέβαια άξιος απορίας σε ποιους θα πρέπει χρεώσουμε η να παραχωρήσουμε την ιστορία της χώρας μας πριν το 1200 π.χ., αφού για τον εθνικιστικό λόγο η ιστορία μας είναι μόνο 3000 χρόνων ... Είναι αυτός ο αβάσταχτος επαρχιωτισμός του τοπικού εθνικιστικού ιδιώματος που τον κάνει τόσο αξιοθρήνητο στα μάτια των Ευρωπαίων. Ούτε ο ύμνος ούτε η σημαία υπήρχαν στην αρχαιότητα, το Βυζάντιο, ή έστω στην επανάσταση του 1821. Στα μάτια των Ευρωπαίων ο ελληνοκυπριακός εθνικισμός, όπως και όλοι οι εθνικισμοί, είναι προϊόντα των τελευταίων αιώνων. Και οι

Ευρωπαίοι έχουν κάποιο λόγο να έχουν άποψη, εφόσον στην Ευρώπη γεννήθηκαν οι ρομαντικοί εθνικοί μύθοι, τους οποίους εμείς εισάξαμε δεκαετίες αργότερα...Σαν εκπολιτισμένοι ιθαγενείς..

Είναι τελικά και θέμα αξιοπρέπειας. Όταν ο κ. Πόος μας είπε «δεν είστε αποικία της Ελλάδας», θα μπορούσε –αν του το επέτρεπαν τα διπλωματικά θέσμιμα- να μας πει πιο απλά: «σταματήστε να είστε δουλοπρεπείς»..Γιατί μόνο σαν δουλοπρέπεια μπορεί να χαρακτηριστεί αυτή η γελοία ανασφάλεια, με βάση την οποία το να έχουμε δικό μας κρατικό ύμνο, όπως όλα τα κράτη στον κόσμο, θα διαβρώσει την «τρισεχλιετή ιστορία μας».. Και είναι εξευτελισμός να αυτοπαρουσιαζόμαστε σαν εκπολιτισμένοι ιθαγενείς, αντί σαν άνθρωποι σεβόμενοι την ιστορία, την κουλτούρα, και την δικιά τους καταγωγή, τους δικούς τους παππούδες και γιαγιάδες και όχι για τους μυθικούς που έμαθαν από τα εισαγόμενα βιβλία ιστορίας..Και καλά οι εθνικιστές αδυνατούν να αντιληφθούν την προσβολή και τον εξευτελισμό, αλλά η υπόλοιπη κοινωνία;

Σε μια προσπάθεια να ενθαρρύνουμε την πολιτιστική και πολιτική ωρίμανση της κοινωνίας μας, θα ήταν ίσως καλά, οι ανασφαλείς (για την ταυτότητα τους) εθνικιστές (και όχι μόνον) να διαβάσουν τον Καβάφη που από το 1914 έγραφε, «Επιστρέφοντας από την Ελλάδα»:

«Ωστε κοντεύουμε να φθάσουμ' Έρμιππε.
Μεθαύριο θαρρώ, ετσ'είπε ο πλοίαρχος.
Τουλάχιστον στην θάλασσα μας πλέουμε.
Νερά της Κύπρου, της Συρίας, και της Αιγύπτου,
αγαπημένα των πατρίδων μας νερά.

Ας την παραδεχθούμε την αλήθεια πια.
Είμεθα έλληνες κ'εμείς –τι άλλο είμεθα;-
Αλλά με αγάπες και με συγκινήσεις της Ασίας,
Αλλά με αγάπες και με συγκινήσεις
που κάποτε ξενίζουν τον ελληνισμό.»

Ογδονταοκτώ χρόνια μετά, οι τοπικοί ιθαγενείς του ελληνισμού που έμαθαν για την Ελλάδα από τα βιβλία, προφανώς δεν μπορούν ακόμα ούτε να διαβάσουν ούτε να καταλάβουν τον Καβάφη – και την ανάγκη για άλλες συγκινήσεις....

Νεοκυπριακός Σύνδεσμος

29/11/2001